Na prawach rękopisu.

BIULETYN
POLESKIEJ RADY WOJEWÓDZKIEJ TOWARZYSTW ROLNICZYCH

Rok IV. Styczeń — Luty 1929 r. № 1-2

Brześć nad Bugiem, ul. Dąbrowskiego 50.

Centralne Towarzystwo Rolnicze.

Dnia 13 grudnia 1928 r. odbyło się w C. T. R. posiedzenie Komitetu pod przewodnictwem p. Prezesa Fudakowskiego

Odnośnie do unifikacji organizacji rolniczych p. Prezes Fudakowski zawiadomił zebranych, że unifikacja postępuje w szybkim tempie i jest wszelka nadzieja. że o ile nic nie stanie na przeszkodzie zostanie takowa do I/IV 1929 r. ostatecznie załatwiona.

W dyskusji w której zabierali głos pp. Rudowski, Jałowicki, Grabiński, Lutosławski, Kiniorski i Fudakowski — zaznaczono, że unifikacja instytucji rolniczych wpłynie dodatnio na wzmocnienie czynnika społecznego, który będzie mógł się przeciwstawić wybujałemu etatyzmowi, wpływającemu ujemnie na rozwój rolnictwa. Przewidywana jest enuncjacja obydwóch prezesów Centralnego Tow. Roln. i C. Z. K. R. w sprawie etatyzmu i popierania przez urzędników administracji państwowej stowarzyszeń rolniczych, stojących poza unifikującemi, się organizacjami rolniczemi.

Sprawę organizacji giełdy mięsnej oraz sprawę traktatu handlowego z Niemcami referował p. Gościcki.

Odnośnie do sprawy organizacji giełdy mięsnej w Warszawie Związek Polskich organizacji rolniczych uznał, że proponowany przez dotychczasowy komitet organizacyjny Statut giełdy, nie uwzględnił interesów rolników w dostatecznej mierze. Brane są obecnie pod uwagę przez sfery miarodajne, ażeby Statut ten wzorować na statucie giełdy zbożowej utrzymując 4 kurje jednakowo uprawnione: kupców ,przetwórców. producentów i konsumentów. Odnośnie do traktatu handlowego z Niemcami ujawnia się rozbieżność interesów rolnictwa i przemysłu. Dla rolnictwa traktat jest pożądany, dla przemysłu może być szkodliwym. O ileby jednak korzyści dla rolnictwa wyrównały straty jakie może ponieść przemysł, to zawarcie traktatu będzie leżało w interesie kraju. Ponieważ traktat ten jest pożądany ze względu na otwarcie tranzytu przez Niemcy do Francji, byłoby wskazane, żeby Centralne Tow. Roln. wystąpiło z odpowiednimi wnioskami. W każdym razie pośpiech w zawieraniu traktatu, o ile miałby on zmniejszyć nasze uprawnienia, nie jest wskazany.

Sprawę kredytu zastosowanego pod zastaw zbóż referował p. Mincer. Kredytem tym zainteresował się kapitał zagraniczny i p. Dewey ma nadzieję oprzeć na nim ruch kredytowy z zagranicą.

Sprawy finansowe Centralnego Tow. Roln. referował p. Dyrektor Fijałkowski. Bilans netto za pierwsze półrocze r. budżetowego 1928/29 został zamknięty deficytem 138.000 zł. w drugiem półroczu zostały zaprowadzone oszczędności w biurach Centrali na 40.000 zł., dobrowolnie zrzekli się części swoich wynagrodzeń pracownicy na sumę 20.000 zł. Ministerstwo Rolnictwa udzieliło dodatkowego subsydjum 40.000 zł. wobec powyższego p. Fijałkowski wyraża nadzieję że od dnia I/X 1928 r. niedoboru nie będzie.

W imieniu Komitetu C. T. R. p. Prezes Fudakowski podziękował ustępującemu p. Potockiemu za owocną jego pracę oraz wyraził podziękowanie pracownikom C. T. R. za dobrowolne zrzeczenie się części swoich uposażeń na rzecz C. T. R. Na miejsce ustępującego p. Potockiego Komitet kooptował p. Kleszczyńskiego.

Następnie p. Gościcki zreferował sprawę importu zboża do Polski i zaznaczył, że ponieważ niska cena na rynkach europejskich nie znajduje odpowiednika w Ameryce, gdzie ceny się utrzymują, przewiduje, że ceny europejskie podniosą się i Polska będzie mogła eksportować zboże za granicę.

Dnia 14 i 15 grudnia odbyło się zebranie odczytowę C. T. R. przy licznym udziale słuchaczy.

Na zebraniu wygłosili referaty p. Stefan Turnau z Mikulic — „Znaczenie Niemieckich rolniczych instytutów badawczych w Dahlem i Landsbergu n. W. dla praktyki rolniczej" — ilustrowany przezroczami, p. Inż. Zygmunt Jakowski z Uniwersytetu Poznańskiego „Praktyka kół doświadczalnych, folwarcznych i włościańskich w Niemczech", p. redaktor J. Lutosławski „Dezyderaty w zakresie doświadczalnictwa u nas" i p. Dr. J. Kosiński „Organizacja doświadczalnictwa Polskiego w świetle obrad Komisji Związku Rolniczego Zakładów Doświadczalnych". (referat drukowany będzie w „Gazecie Rolniczej").

Dnia 11 stycznia 1929 r. odbyło się zebranie Sekcji Kresów Wschodnich C. T. R. na którem omawiane były sprawy dotyczące budżetów Rad Wojewódzkich Kresówych i udziału Województw Kresowych w Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu, odnośnie czego uchwalono wszystkie materjały dotyczące pracy organizacji rolniczych na kresach odesłać do Sekcji Kresów Wschodnich na ręce p. Dyrektora Jokisza, celem wspólnego opracowania.

Sprawy unifikacyjne referował p. Poseł Rdułtowski i p. Dyr. Fijałkowski. Na zebraniu obecni byli z Poleskiej Rady Wojewódzkiej Tow. Rolniczych pp. Skirmuntt Roman, Adam Bobiński, Henryk Wysłouch, Feliks Nowomiejski, Edward Jamnicki, Tadeusz Moraczewski, oraz Józef Kmita.

W dniach 8 i 9 lutego 1929 r. odbyło się w Centralnem Towarzystwie Rolniczem Zebranie Sekcji Gospodarstw Folwarcznych przy Wydziale Organizacji Gospodarstw C. T. R.

Zebranie zagaił p. Prof. Moszczeński, przewodniczył p. Eustachy Kowerski

Po obszernych referatach p. Kowerskiego, Świerczewskiego i Jerzego Gościckiego uchwalono co następuje:

1. Uznajemy konieczność zakładania jaknajwiększej ilości kół Porad Sąsiedzkich,

2. Wzywamy Sekcję O. G. F. do jaknajintensywniejszej pomocy w zakładaniu Kół Porad i do zbierania wzorów i danych ułatwiających pracę tych Kół.

3. Wzywamy już zorganizowane Koła Porad do stopniowego zakładania kół rachunkowości rolniczej, kół doświadczalnych i do propagowania zasad naukowej organizacji pracy.

4. Uznajemy konieczność by w każdym warsztacie rolnym była obowiązkowo prowadzona rachunkowość.

5. Uznajemy za konieczne powstanie Instruktorjatu Rachunkowości celem ujednostajnienia typów rachunkowości, kontroli biur prowincjonalnych i sprawdzania bilansów.

6. Uznajemy za konieczne zastosowanie ogólnej statystyki rolniczej na podstawie bilansów gospodarczych i potrzebę biura rolniczego statystycznego.

7. Uznajemy za pożyteczne badanie marnotrawstwa sił i środków w gospodarstwach folwarcznych.

8. Zobowiązujemy się wejrzeć kto jest korespondentem Państwowego Urzędu Statystycznego i stanowiska te zlecać ludziom sumiennym i odpowiednio uzdolnionym.

9. Zobowiązujemy się przysłać dane o cenach płaconych przez mleczarnie spółdzielcze za mleko i prosimy S. O. G. F., o wgląd w te dziedziny, gdyż koszta są zbyt wysokie i ceny płacone zbyt niskie.

10. Prosimy o interwencję u Pana Ministra Rolnictwa, ażeby dopomógł instytucjom rolniczym do przekształcenia się na spółdzielnie bez dodatkowych kosztów, a to ze względów na bardzo ciężki stan finansowy tych instytucji, oraz ażeby została wyłoniona komisja, którąby sprawę rozrachunków pomiędzy Kooprolną, a Ministrem Skarbu ostatecznie ustaliła.

Pozatem uchwalono tezę ogólną następującej treści: Obecni na Ziezdzie Kół Porad Sąsiedzkich rolnicy gospodarze wyrażają swoją opinję, że samo przychylne ustosunkowanie Rządu, jak również samo stwierdzenie kierunku polityki produkcji, produkcji tej nie zwiększą — a nawet należy się obawiać zmniejszenia jej, jeśli się weźmie pod uwagę:

a) zamierzone zwiększenie podatku gruntowego,

b) niedostateczną akcję rezerw zbożowych i nie-

proporcjonalnie niski stan ceny na produkty rolne, spowodowany częściowo wwozem żyta z zagranicy.

c) wreszcie decyzję komisji rozjemczej z dn. 8/II. To wszystko przyczynia się do konieczności zwiększenia kapitału obrotowego, który warsztaty folwarczne w wysoce nie wystarczającym stopniu posiadają. Zebrani rolnicy stwierdzają, że zwiększenie produkcji da się jedynie i najprędzej osiągnąć w gospodarstwach większych, przez danie możności utworzenia kapitału obrotowego, przez kredyt długoterminowy, przez przyznanie na szerszych podstawach. i w porę kredytu zastawowego, przez obniżenie stopy procentowej i przez ochronę cen produktów i pomoc rolnikom w racjonalnem i systematycznem ich zbywaniu przez organizacje rolniczo-handlowe.

W czasie zebrań odbył się odczyt inż. Jakowskiego z Poznania „O kołach doświadczalnych", oraz prof Dr Kosinskiego „O deszczowniach" urządzony przez Wydz. Meljoracyjny C. T. R. Na odczytach obecny był p. minister rolnictwa Niezabytowski i pp.: dyr. Królikowski, nacz. Woyno, dyr. inż. Powierza.

Prezydjum Cent. Tow. Roln. komunikuje, że dn. 6-go kwietnia r. 1929 o godz. 9.30 w pierwszym terminie, a w drugim ostatecznym terminie o godz. 10.30 odbędzie się w lokalu Towarzystwa przy ul. Kopernika 30. I-sze p. zebranie Rady Głównej C. T. R. z następującym porządkiem:

1) Uchwały w sprawie unifikacji,
2) Wybór prezesa i prezydjum,
3) Wolne wnioski.

Poleska Rada Wojewódzka Towarzystw Rolniczych

Dnia 8 lutego 1929 r. staraniem Poleskiej Rady Woj. Tow. Rolniczych odbyło się zebranie organizacyjne Sekcji nasiennej. Zebrani przyjęli prawie w całości regulamin Sekcji nasiennej Centr. Tow. Roln. z małemi poprawkami między innemi zmieniono § 27 regulaminu dotyczący opłat na rzecz Sekcji nasiennej. — Roczna składka dla członków posiadających ponad 50 ha wynosi 25 zł., od 25 do 50 ha —

15 zł. i poniżej 25 ha — 10 zł., dla bezrolnych interesujących się sprawami nasiennictwa i chcących należeć do Sekcji składka roczna wynosi 5 zł. Za każdy ha, plantowanego nasienia, podlegającego kwalifikacji postanowiono pobierać 5 zł., oprócz tego producenci zboża przy inspekcjach będą opłacać rzeczywiste koszta podróży inspektora rolnego, oraz djety w wysokości zł. 15 dziennie. Uchwalono dać do druku regulamin Sekcji nasiennej, oraz zamówić wszelkie druki potrzebne do przeprowadzenia kwalifikacji zbóż. Uchwalono Sekcję nazwać: „Sekcja nasienna przy Poleskiej Radzie Wojewódzkiej Tow. Rolniczych“. Uchwalono, ażeby kasa Sekcji prowadzona była przez buchaltera Rady Wojew. Do zarządu Sekcji wybrano: na prezesa p. Wiktora Rotha, oraz na członków zarządu pp. Edwarda Jamnickiego i Adama Pułaskiego. Uchwalono również, ażeby w skład zarządu wchodzili jako wiryliści, każdorazowy dyrektor Rady Wojew. i inspektor rolny.

Z dniem 16.II 1929 r. zaangażowany został na insp. rolnego Rady Wojew. oraz kierownika Sekcji nasiennej — p. Michał Górski.

Z Sekcji Nasiennej

W celu przyśpieszenia procedury kwalifikacji nasion siewnych u producentów nasion, prosimy o przysyłanie przez zainteresowanych, próbek dla przeprowadzenia próby kiełkowania i oznaczenia czystości pod adresem Brześć n.B., Dąbrowskiego 50, Sekcja nasienna przy Poleskiej Radzie Wojew. Towarzystw Rolniczych.

Odnośny § regulaminu Sekcji nasiennej głosi: „Próby nasion, przeznaczonych do zakwalifikowania i jednocześnie wzory towaru do sprzedaży, winny być przesłane w woreczkach płóciennych plombowanych, opatrzonych notatką wewnątrz i zewnątrz woreczków. Notatka winna zawierać nazwisko i adres producenta, numer próby, nazwę odmiany nasion i odsiew. Próby winny być pobierane do trzech woreczków, z których jeden — 1 kg. należy przesłać do Sekcji nasiennej, drugi — 2 kl. do instytucji obranej, trzeci producent pozostawia u siebie“.

UWAGA: Nasienie, z którego próba ma być wzięta musi być przedewszystkiem doczyszczone kompletnie do siewu. Aby próba mniej więcej przedstawiała przeciętną

należy nasienie luźno leżące dokładnie przerobić i z całej partji wziąć z wielu miejsc z góry, dołu i środka po garstce. Próbę otrzymaną w ten sposób dzieli się na 3 części do 3 woreczków (§ 40 Regulaminu).

DZIAŁ HODOWLANY

Zmiana na stanowisku Inspektora.

Z dniem 1.I b. r. na miejsce p. inż. Juljana Jeżewskiego został zaangażowany na stanowisko inspektora hodowli p. Kazimierz Lewiński.

Inspektor załatwia sprawy wchodzące w zakres hodowli listownie lub osobiście w lokalu Rady — Brześć n.B., Dąbrowskiego 50. W tym celu inspektor bywa w Brześciu 1-go i 20-go każdego miesiąca.

Sprawy organizacyjne.

W dniu 25.II b. r. odbyło się w Brześciu n.B. zebranie Sekcji hodowlanej kontynującej prace Komisji hodowlanej, powstałej przy Radzie Woj. T. R. w r. 1928. Zebranie poświęcone było sprawom organizacyjnym oraz omówieniu wytycznych w poszczególnych działach hodowli. Po wyczerpującej dyskusji uchwalono utworzyć sekcję hodowlaną oraz przyjąć schemat jej organizacji. Zarząd sekcji składa się z 3-ch osób. Sekcja ma się dzielić na podsekcje: chowu bydła, koni, trzody, owiec i drobnego inwentarza, które będą powołane do życia w miarę istotnej potrzeby. Podsekcje będą reprezentowane w Zarządzie sekcji przez swych przewodniczących i obejmując całokształt prac w danej dziedzinie hodowli, będą łączyć poszczególne związki hodowlane, działające autonomicznie w organiczną całość stanowiącą dział hodowlany Rady.

Do tymczasowego Zarządu sekcji zostali wybrani pp.: Szczęsny Poniatowski, Juljan Pużyna, Jerzy Szmurło, Kazimierz Karpowicz i Kazimierz Lewiński, który wchodzi do zarządu jako inspektor hodowli.

Zjazdy Sekcji postanowiono odbywać kolejno w powiatach Województwa.

Obszerna dyskusja rozwinęła się nad zagadnieniami kierunków hodowli poszczególnych zwierząt gospodarskich przy tem stwierdzono, iż stan pogłowia inwentarza wyma-

ga w celu ustalenia typów, ich wzajemnego stosunku liczebnego, oraz terytorjalnego rozmieszczenia

Wobec tego wyłoniono komisję do opracowania projektu badań na terenie Wojewedztwa.

Pozatem zebranie wysunęło cały szereg dezyderatów jako materjał do opracowania przez inspektora hodowlanego. Opracowania te, dotyczące całokształtu prac hodowlanych jak również poszczególnych zagadnień będą służyły podstawą dla dalszej akcji Sekcji hodowlanej.

Poleski Związek Hodowców Bydła Polskiego

P. Z. H. B. P. został założony 8.III.1927 r. Związek oparty jest na statucie zalegalizowanym przez Urząd Wojewódzki. W r. 1927 Związek liczył 8 obór, w których było zalicencjonowanych 2 stadniki i 66 krów na ogólną ilość 169 krów.

W r. 1928 Związek liczył 25 obór, zalicencjonowanych 8 stadników oraz 179 krów na ogólną ilość 608.

W dniu 19.II b. r. odbyło się posiedzenie Zarządu Związku, na którem m. in. uchwalono zakupić i założyć księgi rodowodowe, ustalono terminy zebrań Zarządu, które mają się odbywać raz na kwartał, upoważniono p. dyr. J. Kmitę do podpisywania pism wychodzących od Związku wspólnie z inspektorem hodowli, postanowiono dążyć do dalszego rozwoju Związku i roszerzenia jego działalności na drobnych rolników przez tworzenie kół hodowlanych.

W najbliższej przyszłości nowozaangażowany inspektor hodowli p. Kazimierz Lewiński rozpocznie planową lustrację obór.

Dla zapewnienia realnych korzyści członkom związku postanowiono aby takowy był pomocnym przy sprzedaży i nabywaniu materjału hodowlanego.

Poleski Związek Hodowców Bydła Polskiego w Brześciu n. B.

Okólnik № 1.

Na podstawie uchwały Zarządu Związku z dnia 19.II 1929 protokuł № I p. 6 zwracamy się z uprzejmą prośbą do członków, aby zechcieli korzystać z pośrednictwa Związku przy sprzedaży i zakupie materjału hodowlanego.

W tym celu prosimy o zgłaszanie posiadanych na sprzedaż sztuk, jak młodzieży, tak zwierząt dorosłych.

Inspektor hodowlany obowiązany będzie zamieszczać ogłoszenia o materjale na sprzedaż w Biuletynie Rady oraz wydatnie współdziałać w wyszukaniu nabywców jak na Polesiu tak na terenie działalności sąsiednich związków.

Sprzedaż pod egidą Związku zapewni członkom osiągnięcie wyższych cen, co będzie realną korzyścią powyższej akcji.

Z punktu widzenia hodowlanego, ewidencja ruchu materjału zarodowego, w pierwszym rzędzie stadników umożliwi planowe badanie wartości poszczególnych sztuk i rodów, co przyczyni się w przyszłości do trafnego wyboru i ustalenia prądów krwi.

W zgłoszeniu prosimy o podawanie następujących danych:

Płeć. Wiek, ew. data urodzenia. Rasa. Nazwa i nr. licencyjny z podaniem Związku hodowlanego który dokonał licencji. Pochodzenie wraz z wartością użytkową matki, babki i t.p. Wartość użytkowa sztuki.

Cena orjentacyjna oraz warunki sprzedaży.

Zarząd

Z działu Przysposobienia Rolniczego

W ostatnich miesiącach, oprócz powiatów Sarneńskiego, Brzeskiego i Drohiczyńskiego, które od paru lat mają zorganizowane już sekcje Przysposobienia Rolniczego przy Okręgowych Tow. Rolniczych i prowadzą systematyczną robotę z bardzo dobremi rezultatami, zorganizowane zostały sekcje Przysposobienia Rolniczego przy O.T.R. w Prużanie i Kobryniu.

Wszystkie okręgi mają już zaangażowanych specjalnych instruktorów z tego działu. W Radzie Wojewódzkiej jest inspektor działu Przysposobienia Rolniczego, mający ogólny nadzór nad poszcz. instr. oraz w porozumieniu z Sekcją Wojewódzką przy P. R. W. T. R. opracowuje plan pracy w kołach młodzieży. Chcąc na większą skalę zorganizować konkursa hodowlane Polesk. Rada Wojew. Tow. Roln. zwróciła się do Banku Rolnego w Pińsku o kredyt na ten cel, który Bank Rolny przyrzekł dać po 3000 zł. na każdą Sekcję przysposobienia Rolniczego przy O. T. Rolniczem.

Poniżej podajemy ilość zgłoszeń do udziału w konkursach Przysposobienia Rolniczego w poszczególnych sekcjach O.T.R. na jesieni w roku 1928 i na wiosnę 1929 r.

POWIATY	Oziminy 28/29 r.			owies	jęczmień	len	kukurydza	ziemniaki	buraki	kapusta	cebula	pomidory	marchew	fasola	kwiaty	ogórki	dynia	cielęta	prosięta	kury	kaczki	owce	gołębie	króliki
	żyto	pszenica	razem																					
Brzeski . . .	81	29	110	50	25	79	50	54	88	63	57	23	6	20	35	50	30	54	166	53	—	—	—	26
Sarneński . .	162	147	309	100	57	34	650	85	91	44	31	34	6	10	56	6	11	63	91	23	—	—	11	39
Kobryński . .	—	—	—	—	—	8	—	5	12	5	—	25	—	—	26	10	5	—	24	41	—	—	—	20
Drohiczyński .	37	14	41	11	—	34	—	5	11	6	6	—	—	—	—	—	—	16	25	30	—	—	3	3
Prużański . .	—	—	—	99	51	137	16	55	35	79	13	6	17	17	16	15	—	55	145	39	39	35	—	25
Piński . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	5	8	—	—	—	7
	—	—	460	260	133	292	716	204	237	197	107	88	29	47	139	81	46	188	456	194	39	35	14	120

RAZEM: 4082.

Z Instruktorjatu Ogrodniczego przy P. R. W. T. R.

W sezonie jesiennym sprowadzono za pośrednictwem instruktorjatu ogrodniczego przy Poleskiej Radzie Wojew. Tow. Rolniczych 23.418 drzewek owocowych z kredytów przyznanych przez Bank Rolny. Drzewka wysadzono na przestrzeni 230 ha, dając początek sadom handlowym. Odmiany drzewek były dobierane według gatunków ustalonych przez Komisję Porozumiewawczą dla spraw sadowniczych.

Na wiosnę roku bieżącego Instruktorjat ogrodniczy w dalszym ciągu zajmie się sprowadzaniem drzewek owocowych stosownie do zamówień. Dotychczas zamówień jest na przeszło 15.000 drzewek i w dalszym ciągu napływają nowe. Być może, że całego zapotrzebowania Instruktorjat ogrodniczy nie będzie mógł pokryć na wiosnę, wskutek wyczerpania drzewek w szkółkach. W tym wypadku nie zaspokojone zapotrzebowania na wiosnę, załatwione będą na jesieni r. b. w którym to sezonie szkółki będą rozporządzały już dostatecznym materjałem dobrej jakości.

Za pośrednictwem Instruktorjatu ogrodniczego przyznane zostały kredyty na założenie względnie powiększenie już istniejących szkółek, a mianowicie w pow Brzeskim „Spółce ogrodniczej", w pow. Pińskim p. Kołaczkowskiemu i w pow. Łuninieckim p. Lewandowskiemu. Pozatem poszło jeszcze podanie o przyznanie pożyczki na powiększenie szkółki p. Rynkiewicza w pow. Kobryńskim. Jest nadzieja, że za parę lat będziemy mogli część zapotrzebowań na drzewka pokrywać już ze szkółek na Polesiu, mając większą gwarancję lepszego materjału dla nas, jako zaaklimatyzowanego w miesjcowych warunkach

Instruktorjat ogrodniczy podaje do wiadomości W. P. że w sezonie wiosennym zajmuje się następującemi pracami w dziedzinie sadownictwa: zakładanie i pielęgnowanie sadów owocowych, odmładzanie, prześwietlanie, formowanie koron drzew owocowych, jak również opryskiwanie drzew i krzewów płynami owadobójczymi, grzybobójczymi.

Wszystkie Okr. Tow. Roln. otrzymały specjalne kwestjonarjusze, które na życzenie W. P. zostaną wydane celem wypełnienia i przesłania do P. R. W. T. R. w Brześciu.

Wobec krótkiego czasu dzielącego od zaczęcia robót w sadach owoc. prosimy o możliwie szybkie nadsyłanie

wypełnionych kwestjonarjuszy, chcemy bowiem uwzględnić wszystkie zapotrzebowania przytrzymując się kolejności zgłoszeń.

Instruktor ogrodniczy urzęduje zawsze w każdą środę po 1-ym i 15-ym każdego miesiąca w biurze Poleskiej Rady Wojew. Tow. Roln.

W początkach kwietnia odbędzie się zebranie Sekcji ogrodniczo-pszczelniczej przy Polesk. Radzie Wojew. Tow Rolniczych celem uzgodnienia we wszystkich powiatach akcji ogrodniczej i pszczelniczej o czem zawiadomieni będą wszyscy zainteresowani przez odnośne O. T. R.

W dziedzinie pszczelarstwa instruktor pszczelniczy przy P.R.W.T.R. przeprowadza statystykę pszczelarstwa udziela wskazówek odnośnie zakładania nowych wzorowych pasiek, pielegnacji starych zaniedbanych, jak również udziela na miejscu w pasiekach wszelkich wskazówek, dotyczących racjonalnego pasiecznictwa. Instruktor pszczelarski urzęduje w Biurze Rady w każdą środę po 1-ym i 15-ym każdego miesiąca.

Z działu Spółdzielczości.

W ostatnich miesiącach r. ub. oraz za ostatnie dwa miesiące r.b. powstaje coraz więcej mleczarń spółdzielczych na terenie Polesia które częściowo już są czynne, częściowo w organizacji.

Przy współudziale P.R.W.T.R. powstały w r. 1928 mleczarnie w Stebrowie i Oziatach pow. Kobryńskiego, w Prużanie, w Rafałówce pow. Sarneńskiego i Dostojewie pow. Pińskiego. W stanie organizacji są mleczarnie: parowa w Kobryniu, i ręczne w Drohiczynie Poleskim, w Policach pow. Sarneńskiego, w Horodcu pow. Kobryńskiego, Łozowicy pow Brzeskiego.

Razem z pracującemi już mleczarniami spółdzielczemi w liczbie 4 założonemi przy współudziale Rady Wojew. w roku 1927 będzie z wiosną czynnych na terenie działalności wszystkich 6: O.T.R. 16 mleczarń. W tem nie liczymy filji przy poszczególnych mleczarniach, których jest około 20. — jest to już duży dorobek w dziedzinie spółdzielczości w tak ciężkich warunkach na Polesiu, gdzie niejednokrotnie walczyć jeszcze trzeba z brakiem zrozumienia potrzeby tego rodzaju placówek wśród rolników. — Niektóre mleczarnie pracują już z zyskiem; z wybijących się pod

tym względem mleczarń na pierwszym miejscu stoi mleczarnia w Prochodach, która dzięki energicznemu zarządowi i Radzie przyniosła w roku 1928 1.500 zł. czystego zysku. Walne Zebranie Mleczarni w Prochodach rozumiejąc doniosłość O. T. R. które dało asumpt w pierwszym rzędzie do założenia mleczarni uchwaliło część zysku oddać na cele tegoż O. T. R. Jest to dowodem dużego zrozumienia i wyrobienia członków spółdzielni, które samo za siebie mówi.

Na skutek starań Poleskiej Rady Wojewódzkiej Tow. Rolniczych mleczarnie spółdzielcze, zgrupowane przy poszczególnych O. T. R. otrzymały z Banku Rolnego kredyt w sumie 125.000 zł. na zakup krów mlecznych dla członków mleczarni. Kredyt ten będzie rozprowadzony przez banki spółdzielcze względnie kasy komunalne pomiędzy członków spółdzielni mleczarskich w ścisłem porozumieniu z zarządami mleczarń i org. rolniczych, przyczem O. T. R. będą opiniować celowość zakupu przez inspektora hodowlanego Rady.

Kursa hodowlano-mleczarskie

Dnia 2 marca r. b. Poleska Rada Wojew. uruchomiła 5-cio miesięczne kursa hodowlano-mleczarskie w Torokaniu, celem przygotowania asystentów kół kontroli obór i kierowników mleczarń.

Kursa zorganizowane są w maj. państw. Torokanie w bardzo dobrych warunkach pod względem mieszkaniowym. Na miejscu jest obora rasy krajowej białogrzbietów, bardzo dobrze prowadzona, w której uczniowie będą mogli odbywać zajęcia praktyczne.

W połowie marca zostanie uruchomiona tamże mleczarnia, przerabiająca około 300 litr. mleka dziennie, prowadzona przez stałego rutynowanego mleczarza.

Wykłady objęli: inspektor hodowlany Rady p. Lewiński dotychczasowy kierownik szkoły rolniczej w Nowogródczyźnie, instr. hodowlany p. Władich długoletni kierownik mleczarń parowych i p. Dyszlonek lustrator mleczarń ze Związku Spółdzielni Polskich.

Oprócz powyższych wykładowców dojeżdżać będą fachowcy z Warszawy.

Zapisało się na kurs 35 uczni, z nich wielu ukończyło szkoły rolnicze niższe na Polesiu.

Są to już drugie tego rodzaju kursa zorganizowane w ostatnich trzech latach przez Poleską Radę Wojewódzką Tow. Rolniczych. Poprzednie kursa odbyły się w 1927 roku, również w Torokaniu. Ukończyło takowe 28 uczni, pracujących dzisiaj w mleczarniach jako kierownicy lub też asystenci kół kontroli obór.

Dział oświaty pozaszkolnej

Kursa żołnierskie —

—odbyły się w Brześciu przy udziale przeciętnie 250 słuchaczy miejscowego garnizonu. Na kursach prowadzili wykłady wyłącznie prelegenci Rady Wojewódzkiej — hodowlę wykładał p. inspektor Lewiński, rolnictwo — p. inspektor Górski, ogrodnictwo — p. instr. Kląfas i pszczelnictwo — p. instr. Bieńkowski. Tego samego rodzaju kursa odbyły się również w Pińsku przy udziale około 30 słuchaczy — prelegentami byli miejscowi instruktorzy oraz delegowani z Rady Wojewódzkiej pp.: Lewiński, Lassota, Dyszlonek i Bieńkowski.

W dalszym ciągu przeprowadzone będą kursa żołnierskie w garnizonach w Kobryniu i w Prużanie.

Kursa lotne —

—odbyły się we wszystkich powiatach objętych działalnością poszczególnych O. T. R. prowadzone bądź przez prelegentów miejscowych, bądź to pracowników Rady.

Kursa dłuższe.

W porozumieniu z Kuratorjum Okręgu Poleskiego odbędą się kursa w czasie wakacji letnich dla nauczycieli szkół powszechnych — miesięczne w Dubicy i Torokaniu. Program został już opracowany i ustalony.

Konkursy wśród samodzielnych gospodarzy.

W roku bieżącym Poleska Rada Wojewódzka Tow. Rolniczych rozpocznie konkursy wśród samodzielnych gospodarzy w następujących działach wytwórczości roślinnej:

ziemniaki, buraki pastewne, jęczmień, pszenica jara, mieszanki, i zwierzęcej: najwyższa dzienna wydajność mleka, roczna wydajność mleka, tuczenie trzody słoninowej, wychów cieląt, chów drobiu.

Preliminarz wydatków związanych z wykonaniem wymienionych zadań konkursowych został przez Radę Wojew. wysłany do Ministerstwa Rolnictwa.

Z Okręgowego Towarzystwa Rolniczego w Brześciu

Okręgowe Towarzystwo Rolnicze przeprowadziło w sezonie jesiennym 1928 r. doświadczenia nawozowe pod oziminy w 33 miejscowościach i w 8 miejscowościach doświadczenia odmianowe. Do uprawy konkursowej żyta i pszenicy przystąpiło 110 członków kół młodzieży. Sprowadzono w sezonie jesiennym za pośrednictwem kredytu Banku Rolnego 2900 sztuk drzewek owocowych oraz przy współudziale O.T R. zakupiono na jesieni 12 wagonów nawozów sztucznych.

Z działu hodowli O. T. R. na jesieni r. ub. rozdało do konkursowej hodowli 36 sztuk prosiąt rasy wielkiej białej angielskiej oraz zebrano zgłoszenia do konkursów wiosennych: w dziale hodowli cieląt — 54, w dziale hod. prosiąt — 166, w dziale hod. królików 26, w dziale hod. kur — 53.

Na jesieni O.T.R. urządziło pokazy hodowlane w Czernawczycach, Ratajczycach, Wysokiem Litewskiem, Kamieńcu Litewskiem.

Z działu pszczelnictwa O. T. R. korzystając z instruktora Rady zlustrowało 32 pasieki oraz przeprowadziło 15 kursów pszczelniczych w kółkach rolniczych.

Przeprowadzono 38 kursów lotnych w sezonie jesienno zimowym 28/29 r. w rozmaitych miejscowościach powiatu.

Z Okręgowego Towarzystwa Rolniczego w Prużanie

Okręgowe Towarzystwo Rolnicze w Prużanie przeprowadziło w sezonie jesienno zimowym 28/29 r. 14 kursów lotnych w których wzięło udział 3051 osób. W ostatnich

miesiącach zorganizowano 12 Sekcji maszynowych przy kółkach rolniczych. Mleczarnia spółdzielcza zorganizowana w lecie r. 1928 prosperuje bardzo dobrze i rokuje wszelką nadzieję pomyślnego rozwoju na przyszłość. W dalszym ciągu zakładane są zamiast nowych mleczarń filje w poszczególnych miejscowościach powiatu prużańskiego, które będą dostarczać śmietankę do Mleczarni w Prużanach. Przy współudziale Okręgowego Tow. Rolniczego sprowadzono w r. 1928 za 80.000 zł. zbóż siewnych oraz 780 tonn nawozów sztucznych. Urządzono w 6 miejscowościach pokazowe żywienie inwentarza, oraz sprowadzono dla członków kółek rolniczych pasz treściwych na sumę 30.000 złotych. Kółko kontroli obór obsługuje 300 szt. krów. Żywiciel Kółka kontroli obór subsydjowany jest przez Okręgowe Tow. Rolnicze. Zorganizowano przy współudziale instruktora O.T.R. 12 kas Stefczyka na terenie powiatu, świeżo zostało zorganizowane koło porad sąsiedzkich przy Okr. Tow. Rolniczem, które rozwija się bardzo dobrze. Rachunkowość systemem raportowym założono w 9 gospodarstwach. Okręgowe Towarzystwo Rolnicze na jesieni r. 1928 założyło 11 poletek doświadczalnych odmianowych oraz 36 propagandowych doświadczeń z nitrofosem.

Z życia kółek rolniczych pow. Prużańskiego

Dnia 6 stycznia odbyło się zebranie Kółka Rolniczego w Skrybowszczyźnie, należącego do O. T. R. w Prużanie. Kółko Rolnicze w Skrybowszczyźnie składa się wyłącznie z osadników cywilnych — należy do kółka 51 członków, wszyscy opłacają regularnie składki tak do kółka, jak też do O.T.R. W roku 1927 odbyło się 18 zebrań. Przy Kółku jest zorganizowana spółka maszynowa na sumę 3535 zł. — jest Kasa Stefczyka. Staraniem Kółka członkowie przystępują do budowy Domu Ludowego, na który to cel zebrana już jest spora suma pieniędzy.—Kółko posiada stację kopulacyjną z buhajem rasy czerw.-polskiej.

Na jesieni r. 1928 kółko rolnicze zakupiło 203 q. nawozów sztucznych. Delegaci Kółka brali udział w Dożynkach w Spale.

Kółko wzorowo prowadzi książki tak protokułu jak i kasową.

Zaznaczyć trzeba, że na dorocznem Walnem zebraniu naznaczonem na dzień 6 stycznia o godz. 4-ej popołudniu

nie zbrakło ani jednego członka i nikt się nie spóźnił—jest to naprawdę bardzo znamienny fakt wysokiego zrozumienia przez członków znaczenia Kółka Rolniczego i korzyści stąd płynących. Nazajutrz odbyło się zebranie Kołka Rolniczego w Bakunach. I tutaj jak i w Skrybowszczyznie wyniosło się przekonanie, że członkowie Kółka zrozumieli potrzebę organizacji. W roku 1928 odbyło się 7 zebrań Kółka które liczy 33 członków. Przy kółku znajduje się spółka maszynowa na sumę 2100 zł., stacja czyszczenia nasion i stacya kopulacyjna.

Obydwa wymienione Kółka mają jedną filję mleczarską należącą do mleczarni spółdzielczej w Prużanie. Kółka prenumerują Gazetę Gospodarską.

Trzeba podkreślić tutaj, że należyty rozwój obydwucn Kółek Rolniczych jest w pierwszym rzędzie zasługą prezesa Kółek p. Suligowskiego ziemianina z majątku Bukrabowszczyzna który z całem oddaniem się pracuje nad podniesieniem rolnictwa na swoim powiecie i cieszy się ogromnem zaufaniem.

Na zebraniach obydwóch kółek wygłoszone zostały referaty z hodowli (p. inspektor Lewiński), z pszczelnictwa (p. Bieńkowski) i z działu organizacji gospodarstw (dyrektor Rady p. Kmita).

Z O. T. R. w Kobryniu

Założono z wiosną 1928 r. w 36 miejscowościach poletka doświadczalne odmianowe i na łąkach. Na jesieni założono poletka nawozowe propagandowe w 62 miejscowościach z polecenia M. R.

Planowa akcja doświadczalna dała bardzo dobre rezultaty, dowodem czego, że trzy lata temu zapotrzebowanie na nawozy sztuczne w powiecie było 5 — 6 wagonów, a w jesieni 1928 r. powiat sprowadził 50 wagonów nawozów (w tem 40 dla mniejszej własności tylko).

Rachunkowość rolna w r. 1928 została przez O. T. R. zaprowadzona w 5-ciu gospodarstwach. Nasiona siewne były również w większej ilości, dzięki inicjatywie O. T. R., zakupywane. — Koła porad sąsiedzkich zostały uruchomione na całym powiecie.

Z działu hodowlanego przeprowadzone zostało w paru miejscowościach pokazowe żywienie inwentarza jak ró-

wnież konkursa mleczności i utrzymania krów. Zostały zorganizowane pokazy hodowlane.

W dziale ogrodnictwa O. T. R. przeprowadziło w r. 1928 szerszą akcję w walce ze szkodnikami przez spryskiwanie zielenią paryską poszczególnych sadów.

W dziale przysposobienia rolniczego zaangażowany został instruktor, który założył 8 kół młodzieży rolniczej i zapoczątkował konkursy utrzymania zwierząt i uprawy roślin.

O. T. R. zorganizowało 3 koła gospodyń wiejskich i do pracy w tym dziale zaangażowało instruktorkę.

Kursa lotne w r. 1928 przeprowadziło O. T. R. swoimi siłami w 37 miejscowościach przy ogólnej liczbie słuchaczy przeszło 2.500.

Z O. T. R. w Drohiczynie

Przeprowadzono w 1928 r. doświadczenia w 80 miejscowościach odmianowe i nawozowe.

Zorganizowano w kołach młodzieży rolniczej 76 konkursów z działu wytwórczości roślinnej. Na wiosnę i jesieni r. 1928 za pośrednictwem O. T. R. sprowadzono 6358 drzewek, które wysadzone były pod kierunkiem instruktora ogrodniczego, dając początek sadom handlowym na przestrzeni 51 ha.

Staraniem O. T. R. odbyła się jedna wystawa w Drohiczynie, przy licznym udziale eksponatów, tak z działu wytwórczości roślinnej, jak też i z działu wytwórczości zwierzęcej. Oprócz wystawy odbyły się 3 pokazy hodowlane w Odryżynie, Janowie i Bezdzieżu.

Kursa lotne O. T. R. w jesieni w roku 1928 przeprowadziło w 26 miejscowościach.

W ostatnich miesiącach O. T. R. zorganizowało sekcje: ogrodniczo-pszczelarską, rolną, kół gospodyń wiejskich producentów lnu, hodowlaną i 2 koła porad sąsiedzkich. Wszystkie sekcje są już czynne. Zorganizowane zostały również 2 koła kontroli obór i do każdego z kół został zaangażowany żywiciel.

Z Sekcji Kół Gospodyń Wiejskich Okr. Tow. Rolniczego w Pińsku.

W ostatnich miesiącach odbyły się zebrania Kół Gospodyń wiejskich w Pohoście Zahorodzkim, Dostojewie i Pro-

chodach. Na wszystkich zebraniach wygłosiła pogadanki instruktora kół Gospodyń Wiejskich „o znaczeniu warzyw w odżywienianiu“, „o hodowli drobiu“, po referatach odbywały się dyskusje w której zabierały głos miejscowe gospodynie.

Postanowiono we wszystkich kołach zaprenumerować „Głos do Kobiet Wiejskich“ oraz zakupić międlarki. Zgłosiło się również sporo członkiń Kół do zaprowadzenia za pomocą Sekcji ogródków warzywnych i kwiatowych i racjonalnego wychowu kurcząt. Frekwencja na zebraniach była bardzo liczna.

Dn. 9 stycznia odbyło się zebranie Sekcji Kół Gospodyń wiejskich przy Okręgowem Towarzystwie Rolniczem na którem instruktorka wygłosiła referat o hodowli drobiu. Zarząd Sekcji złożył sprawozdanie z wycieczki na Zjazd w Częstochowie, w którym brało udział 14 kobiet wiejskich. W dalszym ciągu uchwalono plan pracy na rok 1929 z dziedziny oświaty i gospodarstwa domowego.

Z Okręgowego Tow. Rolniczego w Sarnach

Powiat Sarneński leżący na rubieży Rzeczypospolitej Polskiej, znajduje się w ciężkich warunkach dla pracy organizacyjnej i społecznej. Te okoliczności były zapewne powodem, iż tak rzadko dochodziły od nas do prasy głosy, któreby informowały społeczeństwo o naszych poczynaniach, pracach i trudach. Pomimo tych ciężkich warunków znalazło się jednak w powiecie Sarneńskim grono ludzi dobrej woli, które pod przewodnictwem pana Adolfa Bohusza-Szyszko prezesa Okręgowego Towarzystwa Rolniczego w Sarnach, skupiło się przy Okręgowem Towarzystwie Rolniczem dla wspólnej pracy nad podniesieniem rolnictwa i ulżenia w ciężkiej doli miejscowego rolnika.

Okręgowe Towarzystwo Rolnicze w Sarnach, zorganizowane zostało w roku 1923 i dziś skupia członków bezpośrednich 62, Kółek rolniczych 40 (członków 1209), Kół młodzieży 51 (członków 1511), Kół gospodyń wiejskich 5 (członkiń 81), Kół porad sąsiedzkich 6 (członków 37), razem Okręgowe Towarzystwo Rolnicze w Sarnach skupia

2900 osób. Prace Okręgowego Towarzystwa Rolniczego dążą w celu rozszerzenia oświaty rolniczej za pomocą organizowania licznych kursów rolniczych i hodowlanych, pogadanek, odczytów, kursów lotnych i kursów specjalnych. w roku sprawozdawczym prócz licznych pogadanek i odczytów odbyto kursa lotne jednodniowe we wszystkich Kołach rolniczych, prócz tego odbyto 11 kursów rolniczo-hodowlanych 3-dniowych, 4 kursa 5-dniowe dla Kół gospodyń wiejskich.

W dniach 2, 3 i 4 lipca 1928 r. odbył się staraniem i kosztem Okręgowego Towarzystwa Rolniczego w Sarnach, przy Zakładzie doświadczalnym kultury torfowisk pod Sarnami, 3-dniowy kurs uprawy torfowisk. Kurs prowadzony był przez siły fachowe Zakładu doświadczalnego, przy współudziale prelegentów Centralnego Towarzystwa Rolniczego. Kursów wysłuchało 41 słuchaczy. Zaznaczyć należy, iż był to pierwszy tego rodzaju kurs w Polsce i ze względu na duże obszary torfowisk na Polesiu, ma on duże znaczenie przez szerzenie wiedzy rolniczej odnośnie meljoracji i uprawy torfowisk.

W dziale produkcji roślinnej Okręgowe Towarzystwo Rolnicze prócz propagowania dla swych członków doborowych nasion, jak zbóż tak i okopowych i traw usilnie propaguje użyteczność nawozów sztucznych, organizując w tym celu cały szereg doświadczeń nawozowych, jak polnych tak i łąkowych.

W roku sprawozdawczym zorganizowano na powiecie zgórą 60 doświadczeń nawozowych i odmianowych. Rezultaty tej akcji są dość wybitne, bo gdy w roku 1927 sprowadzono dla swych członków 5 wagonów nawozów sztucznych, w roku 1928/29 sprowadzono zgórą 35 wagonów nawozów sztucznych, prócz sprowadzonych nawozów na bieżący okres wiosenny wysokość, których sięga do 36.

W dziale hodowlanym Okręgowe Towrzystwo Rolnicze popierając i rozpowszechniając rasę bydła czerwono-polskiego i świń rasy wielkiej białej angielskiej, łącznie z Sejmikiem Sarneńskim organizuje stacje kopulacyjne, których znajduje się w powiecie dla bydła 8, dla świń 13. W celu zachęcenia rolników do hodowli bydła rasowego, organizują się corocznie pokazy planowe, których w roku sprawozdawczym odbyło się 4. Na pokazy te doprowadzono 220 sztuk bydła. Najlepsze sztuki były nagradzane. W dziale pszczelnictwa na wiosnę roku 1928 sprowadzono

dla swych członków 82 ule ramowe i 60 klg. węzy sztucznej na kredyt 3-letni. Akcja zakładania sadów owocowych również rozwija się pomyślnie gdyż w roku sprawozdawczym sprowadzono 3385 sztuk drzewek owocowych na 3-letni kredyt Banku rolnego.

Przy Okręgowem Towarzystwie Rolniczem w Sarnach, znajdują się 2 mleczarnie spółdzielcze, 3 sklepy konsumcyjne, Koło kontroli obór, z asystentem subwencjonowanym przez Okręgowe T-wo Rolnicze, 2 spółki wodne. Spółdzielczość w powiecie rozwija się w dalszym ciągu bardzo pomyślnie przy pomocy zorganizowanej przy współudziale Okręgowego Towarzystwa Rolniczego, Powiatowej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej. Działająca przy Okręg. Tow. Roln. Sekcja Przysposobienia Rolniczego, skupia 51 Kół młodzieży wiejskiej i rozwija się niezwykle pomyślnie. Koła te odbyły 510 zebrań, posiadają 17 bibljoteczek, liczących 1500 tomów i prawię wszystkie Koła prenumerują „Młodego Rolnika“. W 40 Kołach zorganizowane są sekcje teatralne, które w ciągu roku odbyły 130 przedstawień. W 25 Kołach zorganizowano chóry 4-głosowe. Chóry Kół młodzieży wiejskiej, zaszczytnie odznaczyły się na przeszłorocznej wycieczce do Spały na „Dożynki“, zorganizowanej przez Okr. Tow. Rolnicze w Sarnach, w ilości 57 osób. Zapoczątkowane w roku sprawozdawczym w Kołach młodzieży konkursa rolnicze w działach uprawy roślin zbożowych, warzyw, oraz hodowli cieląt, świń, królików i kur, rozwijają się niezwykle pomyślnie. W konkursach wiosennych roku 1928 brało udział przeszło 550 konkursistów, których prace można było oglądać na pokazie prac konkursowych, zorganizowanym w dniu 13.X r. ub.

Do konkursów jesiennych roku 1928 i wiosennych roku 1929 zapisało się 977 konkursistów. Praca ta daje niezwykle owocne rezultaty, interesuje bardzo młodzież, stwarza między nimi pożądane współzawodnictwo pracy i jest potężnym czynnikiem dla rozwoju oświaty pozaszkolnej.

W końcu z przyjemnością zaznaczyć musimy, iż idąc w kierunku dążeń Rządu i naszych Władz Centralnych, odnośnie unifikacji organizacji rolniczych dokonane zostało porozumienie pomiędzy organizacjami rolniczemi, działającemi na terenie powiatu Sarneńskiego. Rezultatem tego porozumienia jest stworzenie narazie Federacji Organizacji Rolniczych, której celem jest koordynacja pracy, oraz przygotowanie gruntu do mającej nastąpić z dniem 1 kwietnia 1929 roku ogólnej unifikacji. Mamy więc nadzieję, iż

odtąd dążeniem organizacji rolniczych będzie zgodna i wspólna praca nad podniesieniem tutejszego rolnictwa i niesieniem pomocy miejscowym rolnikom w ich ciężkiej pracy.

Z komitetu Wystawy Poleskiej.

Dnia 20/II-1929 r.. odbyło się zebranie likwidacyjne Komitetu Wystawy Rolniczo-Przemysłowej w Brześciu n.B., na którem to zebraniu Komisja finansowa przedstawiła komitetowi protokół który brzmi:

Komisja Finansowa w składzie p.p. Jarmickiego Bolesława i Stankiewicza Tadeusza na dwóch posiedzeniach w dniu 9 i 18 lutego b. r. przeprowadziła rewizję księgowości Komitetu Wystawy znajdując:

1. że bilans sporządzony na dzień 8 lutego r. b. jest zgodny z zapisami Dziennika—Głównej.

2. że główniejsze pozycje Dziennika—Głównej zostały sprawdzone z odnosnymi dokumentami przychodowymi i rozchodowymi.

8 że na podstawie bilansu na dz. 8 lutego 1929 r. wydatki Wystawowe wynosiły ogółem 30,772 zł. 52 gr. z czego przypada:

a. na koszty urządzenia Wystawy .	zł.	20.854.60
b. na koszty administracyjne, propagandę i rozjazdy	„	8.719.02
c. na nagrody	„	1.198.90
Razem . .	zł.	30.772.52

Przy następujących wpływach:

a. subwencje	zł.	14.544.32
b. opłaty od wystawców . . .	„	9.108.60
c. wejściowe	„	9.451.45
Razem . .	zł.	33.104.37

Nadwyżka przychodu znajduje się:

a. w gotowiźnie	zł.	703.82
b. w nadwyżce należności nad wierzytelnościami	„	1.628.03
Rnzem .	zł.	2.331.85

4. że została pobieżnie sprawdzona ilość grzbietów kwitarjuszy przychodowych za bilety wejściowe na Wystawę

5. że zostały sporządzone przez Komisję Finansową wykazy dłużników i wierzycieli,

z wykazu tego wynika, że Dłużnicy winni są Komitetowi 5.331.74 zł., a Komitet wystawy — Wierzycielom — 3703.71 zł.

Zebrani powierzyli p. A. Bobińskiemu, T. Stankiewiczowi i J. Kmicie ściągnięcie wszystkich należności i zlikwidowanie ostateczne Wystawy.

Przykład godny naśladowania

Rada gminna gminy Porzecze w powiecie pińskim na jednym z posiedzeń uchwaliła prenumeratę „Gazety Gospodarskiej“ dla wszystkich szkół w gminie. Szkół gmina posiada 17. Rada uzasadniła swą decyzję potrzebą utrzymywania nauczycieli w stałej łączności ze sprawami rolniczemi, gdyż jako ludzie bardziej oświeceni we wsi, mogą innych, nawet nie umiejących czytać po polsku, a takich jest w każdej wsi tutejszej olbrzymia większość, poinformować o ciekawych i pouczających sprawach dotyczących rolnictwa. a przytem szło o to by nauczyciele mieli stale ciekawe tematy do pogadanek, zarówno dla dziatwy szkolnej jak i dla dorosłych, na urządzanych w szkołach kursach dla analfabetów. Radni gminni przeczuwali, że pogadanki z dziedziny rolnictwa, hodowli i t. p. będą nietylko interesowały uczniów, szczególnie starszych, ale są zarazem konieczne w kraju rolniczym, w którym kultura rolnicza, dużo pozostawia do życzenia, a u nas na Polesiu daleko pozostała w tyle za resztą ziem państwa polskiego. A przytem w „Młodym Rolniku“ który wychodzi jako dodatek do Gazety uczniowie znajdą pożyteczną i przyjemną literaturę.

Ta inicjatywa porzeckiej Rady Gminnej jest ze wszech miar godną uznania i naśladownictwa, a zarazem świadczy że „Gazeta Gospodarska“ i tu na Polesiu ma szczerych i gorących zwolenników.

Niszczenie szkodników

chwastów i mchów przy pomocy nawozów sztucznych

Sprawa niszczenia wszelkich szkodników roślin uprawnych w gospodarstwie rolnem, racjonalnie prowadzonem, jest sprawą pierwszorzędnej wagi, której zaniedbanie — przez stosowanie nieodpowiednich metod i środków — powoduje niepowetowane straty w rolnictwie, a pośrednio odbija się na całokształcie życia gospodarczego państwa.

Rolnictwo polskie, które tyle ofiar poniosło w wojnie światowej, zdaje sobie świadomie sprawę z wyjątkowego znaczenia Polski (jako kraju wybitnie rolniczego) na rynku światowym; i z coraz większem zainteresowaniem wprowadza w system gospodarki rolnej coraz to nowe ulepszenia.

Po zaspokojeniu rynku krajowego, rolnik polski przeznacza nadwyżkę produktu na eksport, musi więc starać się o to, ażeby towar ten był pod względem handlowym jaknajlepszym. To znaczy: produkt krajowy powinien dorównać produktowi zagranicznemu, lub go nawet przewyższać. Cel ten można osiągnąć przez zaprowadzenie nowoczesnych metod w gospodarce rolnej.

Jednem z takich zagadnień niedocenianych, jest właśnie walka ze szkodnikami, czy to w postaci owadów polnych i ślimaków, czy też bujnie pleniących się chwastów i mchów.

Zanim przystąpimy do szczegółowego omówienia sposobów tępienia tychże, musimy zaznajomić się pokrótce, z jakimi to wrogami walczyć nam należy.

Ramy niniejszego artykułu, są za szczupłe, ażeby wyliczyć wszystkie rodzaje *szkodników*. Wymienimy tylko z *chwastów*: pszonak czyli ognicha, gorczyca polna, poziernik, mniszek lekarski, podbiał, lebiody, wyczka, perz, dziki czosnyk, szporek, skrzyp, rdest, mlecz, konopka, ciemierzyca, ziemowit jesienny, len czyszczący, krwawnik, mięta dzika, rumian, osty, kanianka, wszelkie porosty, mchy i t. d. *z owadów polnych*: drutowiec, niezmiarka, skoczek sześciorek, sówka oziminówka, mszyca kapuściana, piętnówka kapuśnica, tantnik krzyżowiaczek, susówki, śmietka brukwianka, gnatarz rzepakowiec, larwy i gąsienice tychże, wszelkie muchy błonkoskrzydłe i t. d. — z innych szkodników: ***ślimaki***. Oto zaledwie drobna część tej plagi, która trapi rośliny uprawne.

Odchwaszczanie gruntów rolnych we wzorowem gospodarstwie osiągnąć można częściowo, mechaniczną uprawą,

przez kilkakrotne bronowanie, ręczne plewienie (przy roślinach okopowych), przez sianie mieszanek pastewnych, uprawę okopowych. drogą meljoracji gruntów mokrych, przez czyszczenie ziarna za pomocą tryjerowania.

Zagranicą stosowano doświadczalnie n. p. we Francji, Anglji, Italji, Algierze i Australji, *odchwaszczanie chemiczne* rozpylaniem rozcieńczonego roztworu kwasu siarkowego. W Niemczech: rozpylaniem i rozpryskiwaniem bardzo radykalnego preparatu znanego w handlu pod nazwą: „Hedit".

Dobrymi środkami są roztwory: siarczanu żelaza, amonu, w rozczynie wodnym, jak też i związki saletry: potasowo-amonowej, sodowej, sodowo-amonowej i t. d.

Najbardziej rozpowszechnioną metodą jest wapnowanie gleby, wapnem palonem i mielonem; z ogólnie zaś znanych środków żrących: nawożenie azotniakiem pylastym, który można mieszać dla uzyskania równomiernego zasiewu z gipsem, kainitem, wapnem lub też piaskiem.

Niemal wszystkie dotychczasowe środki służące do niszczenia chwastów, owadów polnych i ślimaków, wprawdzie radykalnie tępiły szkodników; jednakże przez swoje ostre składniki chemiczne, działały szkodliwie na rośliny uprawne, przez co i efekt tej akcji był minimalny, a co najważniejsze częstokroć połączony ze stratą. Również poważną przeszkodą było i to, że owe preparaty chemiczne i nawozy sprowadzane z zagranicy, przez swoją wysoką cenę, koszty przewoźnego i opłaty celne, nie kalkulowały się naszemu rolnikowi.

Na podstawie najnowszych doświadczeń dokonywanych w kraju, możemy śmiało twierdzić, że posiadamy doskonałe środki (służące zniszczeniu chwastów i tępieniu szkodników) pochodzenia krajowego.

W tej dziedzinie jesteśmy faktycznie uniezależnieni całkowicie od importu. Środkami temi są: *azotniak i kainit pylasty,* które to nawozy dzięki taniości i powszechnej użyteczności są wprost bezkonkurencyjne. Ażeby uzmysłowić czytelnikowi znaczenie tych środków określimy wpierw sposób używania *azotniaku.*

Do niszczenia chwastów nadaje się najbardziej *azotniak nieolejony*, specjalnie do tego celu fabrykowany w formie pylastej. Wysiewa się go (rozpyla) w ilości od 80 do 100 kg.. a nawet do 150 kg. wczesnym rankiem na rośliny wilgotne, lub po deszczu jak np. przy ognisze (podczas wczesnej wegetacji). *Azotniak* posiadający palące własności niszczy chwasty uszkadzając nieznacznie tylko rośliny uprawne, które po kilku dniach wskutek dostępu światła

i powietrza przychodzą do normalnego stanu i rozwijają się we właściwem tempie, przyczem zdolność nawozowa azotniaku przyczynia się do bujnego wzrostu roślin. Azotniak rozpyla się równomiernie i bardzo dokładnie. Używa się także metody kombinowania azotniaku z kainitem pypylastym w stosunku 75 kg. azotniaku i 750 kg. kainitu na 1 ha. Sposób użycia identyczny jak przy azotniaku. Azotniak pylasty umiejętnie stosowany nadaje się na każdą glębę i pod każdą uprawę.

Na rynku nawozowym coraz częściej pojawia się kainit „pylasty“ miałko mielony, również produkcji krajowej (zawierający związki siarczanów i około 10% tlenku potasu) nietylko jako nawóz sztuczny, ale też jako środek radykalny do tępienia szkodników, tylko już o innych właściwościach. Gdy azotniak jest środkiem palącym, to kainit ma zdolność wchłaniania wilgoci z roślin, co w obszernym referacie naukowym, umieszczonym w kalendarzu „Rolnika Polskiego“ z roku 1926 p. t. „Nowsze metody walki z chwastami“ udowadnia inż Marjan Lityński. Kainit pylasty zalepiając pory roślin (w tym wypadku chwastów) niedopuszcza z powietrza niezbędnego do wegetacji azotu, pozbawiając jednocześnie roślinę wody. Na skutek tych właściwości kainitu, rośliny giną. Używany ostatnio w Niemczech t. zw. „Hederich-Kainit“ jest niczem innym jak właśnie kainitem plastycznym. Opisane rodzaje nawozów tak azotniak jak i kainit nietylko niszczą doszczętnie chwasty, mchy, owady polne, ale też skutecznie i ślimaki, co zostało już niejednokrotnie doświadczalnie swierdzone. Do tego tematu powrócimy obszerniej jeszcze w następnych artykułach.

Posiadając takie bogactwo kraju, czy to w formie przetworów chemicznych, czy też płodów mineralnych naszej ziemi, rolnictwo polskie nie jest już zdane na łaskę i niełaskę obcych. Ponieważ propagowana w ostatnich tygodniach przez Rząd i społeczeństwo idea samowystarczalności w życiu gopsodarczem Polski, musi siłą faktu spowodować aktywność naszego bilansu handlowego — przeto staje się zupełnie zrozumiałem, — że rolnictwo polskie pokryje swoje zapotrzebowanie, produktem krajowym.

Lwów, w listopadzie 1928 r.

Zygmunt Żywiak.

Pielęgnacja sadów.

Głównym i zasadniczym warunkiem podniesienia dochodu z sadu owocowego,—jest zdrowotność drzew i krzewów owocowych. Sady niezawsze przynoszą korzyść, jak również trudnem jest spieniężenie owoców lichych pochodzących z drzew chorych. Wobec bardziej wybrednych wymagań konsumentów nie tylko zagranicą, lecz i unas w kraju, co do zdrowego wyglądu i wyborowego smaku, owocu musimy zwrócić baczniejszą uwagę, by nasze sady nie cierpiały od grzybków i pasorzytów, by w czasie należytym prace w nim były wykonane.

Klęski czynione przez owady i szkodniki powodujemy często sami, zaniedbując nasze drzewa owocowe. Gdybyśmy w porę wykonali roczne konieczne prace, choroby i szkodniki nie niszczyłyby jak dotąd naszych drzew i krzewów. Te zwyczajne roboty jakie do każdej innej rośliny stosujemy uratowałyby nieraz drzewa i zabezpieczyłyby od strat, które z każdym dniem się powiększają i niszczą nieraz nasze plony doszczętnie. W ziemi znajdują schronienie szkodniki drzew owocowych, dlatego też musimy wykonać w sadzie orkę jesienną, pozostawiając w ostrej skibie ziemię do wiosny, tym właśnie sposobem zniszczymy szkodniki znajdujące w ziemi jak również poprawiamy jej strukturę.

W zimie powinniśmy przycinać korony drzew niszczyć gniazda oprządów, zbierać zwiędłe owoce t. zw. mumje, w których gnieździ się i przechowuje wiele szkodników i zarazków. Nie wykonywując powyższej pracy, nie możemy się dziwić, — gdy czynią one coraz to większe spustoszenia wśród naszych sadów. Do prac związanych ze zwalczeniem szkodników i chorób zaliczyć należy skrobanie drzew z kory (łuski) i bielenie pni, jak również opryskiwanie płynami grzybójczymi i owadobójczymi.

Oczyszczanie drzew z kory wykonywać należy w porze zimowej, dla której to pracy, każdy właściciel sadu posiada wtedy dużo swobodnego czasu, czynność ta ma na względzie oswobodzenie drzew z martwej kory, która hamuje rozrost pnia i służy za dobre schronisko dla owadów, a mianowicie: jajeczek i poczwarek.

Ponieważ z korą starą ściągamy pasożyty owady, przeto

/

praca ta będzie wtenczas tylko dobrą, gdy kory nie pozostawimy na ziemi, lecz skrzętnie zbierzemy i zniszczymy, dlatego też skrobać należy na rozpostarte worki lub płachty pod drzewem, z których korę oskrobaną zbieramy i palimy w ogniu. Bielenie drzew wapnem niszczy wiele szkodników, a także chroni drzewa przed przepaleniem słonecznem.

Do bielenia drzew używamy rozczynu w wodzie 3 części wapna 1 część gliny z dodatkiem małej ilości krowieńca.

Opryskiwanie drzew cieczą bordoską 1,5 — 2 proc. jest dalszą czynnością, by zabezpieczyć i utrzymać zdrowotność naszych drzew owocowych. Gdy czynności powyższe rok rocznie. przeprowadzimy w naszych sadach zabezpieczymy je tem samem przed opanowaniem przez choroby i szkodniki, a siebie nie narazimy na straty pieniężne.

Doprowadzenie zaniedbanego sadu opanowanego przez choroby i szkodniki, do względnie dobrego stanu, jest bardzo trudnem, a jeszcze pociąga za sobą duże koszty i stratę czasu dla właściciela sadu.

A. Kląfas.

Poleski Związek

Hodowców Bydła Polskiego.

Poleski Związek Hodowców Bydła Polskiego współdziała w nabywaniu materjału hodowlanego. W tym celu w Biuletynie Rady Woj. Tow. Roln. umieszczona została stała rubryka zaofiarowanych i poszukiwanych stadników krów, jałowizny i cieląt. Informacji udziela listownie lub, osobiście inspektor hodowlany Rady Woj. Tow. Rolniczych w Brześciu n/Bug. Dąbrowskiego 50.

PP. oferentów uprasza się przy zaofiarowaniu sztuk o podanie następujących danych:

1) płeć,

2) rasa,

3) wiek,

4) Nr. licencji i nazwa związku hodowlanego który dokonał licencji,

5) pochodzenie wraz z użytkowością przodków żeńskich,

6) cena orjentacyjna i warunki sprzedaży.

Sztuki zaofiarowane.

1) Stadnik rasy czerwonej polskiej pochodzący z maj. Niwki, pow. Kutno urodzony 1923 r. do nabycia ewentualnie zamiany. Własność p. J. Sienkiewicza maj. Korzeniów pow.. Pińsk, poczta Porzecze n/Jasiołdą.

2) Stadnik białogrzbiet 17. II. Z. H. B. P. „Krakus" urodzony 1925 r. do nabycia ewent. zamiany, w lipcu b. r· w maj. państw. Torakanie, pow. Kobryń, poczta Antopol·

Sztuki poszukiwane.

1) Byczek rasy czerwonej 6-cio miesięczny z wiadomem pochodzeniem

2) Stadnik białogrzbiet 2 — 3 letni,

3) Cielęta rasy czerwonej — 2 jałówki i 1 byczek niezpokrewnione.

Druk. Literacka Brześć.